

*Projekt unapređenja kvalitete nastave:
suradnička procjena*

Sveučilište u Rijeci

Ožujak 2015.

Medicinski fakultet
Fakultetsko vijeće, 14. studeni 2017.

SURADNIČKA PROCJENA **„peer review”**

**(„evaluation of scientific academic or
professional work by others working in the
some field”**

3 Suradnička procjene

1. CILJ

- unaprjeđenje kvalitete visokoškolske **nastave na temelju povratne informacije od kolege nastavnika**

2. KAKO SE PRIMIJENJUJE?

- **opažanje nastave**

3. TKO JE UKLJUČEN U POSTUPAK

- **suradnik - osoba u istom zvanju ili u jednom zvanju više**
- uključeni nastavnici imaju uloge opažanoga i opažača

- ▶ Međusobno opažanje nastave, zajednička rasprava o kvaliteti nastave i refleksija
- ▶ **Temelji se na kolegijalnoj podršci i uzajamnosti s ciljem konstruktivne razmjene mišljenja**
- ▶ Procjena na temelju definiranih standarda opažanja
- ▶ Ishodi opažanja u funkciji unaprjeđenja kvalitete nastave

- ▶ Ishod postupka: jedan od izvora podataka o uspješnosti nastavnika
- ▶ Podaci subjektivni, kvalitativne prirode i ovise o specifičnoj situaciji

Razlika suradničke procjene u odnosu na studentske evaluacije:

- ▶ student u procjeni polazi od pozicije poučavanog, dok nastavnik koji opaža polazi iz pozicije i poučavanog i poučavatelja
- ▶ refleksija tijekom razgovora opažanog i opažača, te **izravna razmjena iskustva** vezana uz definirane standarde nastave

- ▶ **Svrhovitost** - u funkciji unapređivanja nastavnog procesa
- ▶ **Težnja k razvoju** - unaprjeđivanje rada i profesionalni razvoj (izbjegavanje vrijednosnog prosuđivanja i kritika!)
- ▶ **Povjerljivost** - opažanje nastave i naknadne rasprave provoditi u ozračju povjerljivosti i zaštite profesionalnog i osobnog integriteta svih uključenih
- ▶ **Konstruktivna kritičnost** – *pozitivna i dobronamjerna komunikacija* usmjerena na konkretna ponašanja koja se mogu mijenjati
- ▶ **Refleksivnost** – naglasak na samorefleksiji nastavnika i međusobnoj refleksiji opažača i opažanog

Primjena suradničke procjene –
Iz opisa postupka

8 Ciklusi u procesu opažanja nastave

9 Primjena suradničkog opažanja

1. **Dogovor o terminu opažanja**

- Nastavnik predstavlja opažača studentima i njegovu ulogu

2. **Opažanje nastave**

- Primjena obrazaca za opažanje i samoopažanje nastave (sredstva za usmjeravanje i strukturiranje profesionalne rasprave)

3. **Konstruktivni razgovor o kvaliteti nastavnog sata**

- Usmjeravanje samorefleksije nastavnika i uvida za unapređivanje vlastitoga rada

4. **Kratko očitovanje** nakon razgovora - nastavnik nakon samorefleksije planira unapređivanja vlastitoga rada

10 Opis postupka opažanja- uloga opažača

- ne postavljaju pitanja tijekom nastave i ne sudjeluju u aktivnostima
- koriste **Obrazac za opažanje nastavnog procesa – suradnička procjena**
- rade dodatne bilješke kao podsjetnik za kasniji razgovor
- nastoje što objektivnije opažati i opisati elemente nastavnog procesa
- **fokusirani na procese poučavanja i olakšavanje učenja, a ne na sadržaje poučavanja**

1.	Struktura nastavnog sata	-	+/-	+	0
2.	Nastavnik jasno predaje	-	+/-	+	0
3.	Djelotvorno korištenje nastavnog materijala	-	+/-	+	0
4.	Korištenje raznovrsnih i relevantnih primjera/ilustracija	-	+/-	+	0
5.	Aktivno uključivanje studenata u nastavu	-	+/-	+	0
6.	Ozračje nastavnog sata	-	+/-	+	0
7.	Efikasno održavanje studentske pažnje	-	+/-	+	0

Što je bilo najbolje?

Koji aspekti nastavnog sata zahtijevaju poboljšanje?

Sastavnica				Studijski program	
Akadska godina				Kolegij	
Opažani nastavnik				Datum opažanja	
Oblik nastave	P	S	V		
Procijenite u kojoj je mjeri svako navedeno obilježje bilo zastupljeno tijekom vašeg opažanja					
		<i>slabo</i>	<i>moglo je biti bolje</i>	<i>dobro</i>	<i>nije primjenjivo</i>
Nastavnik poznaje temu i sadržaj nastavnog sata.	-	+/-	+	0	
Struktura nastavnog sata	-	+/-	+	0	
<i>Postoji plan nastavnog sata kojeg se nastavnik drži. Cilj (ishod učenja) nastavnog sata je jasno naveden. Na satu se izmjenjuju različite aktivnosti. Svaka nastavna aktivnost dobiva odgovarajuću količinu vremena. Nastavni sat je bio adekvatno ispunjen aktivnostima (nije bilo „praznog hoda“).</i>					
Nastavnik jasno predaje	-	+/-	+	0	
<i>Nastavnik govori jasno i dovoljno glasno. Nastavnik daje jasne upute za rad i postavlja jasna pitanja. Korištena terminologija je razumljiva svim studentima.</i>					
Djelotvorno korištenje nastavnog materijala	-	+/-	+	0	
<i>Adekvatno su korištena vizualnih pomagala i/ili ploča. Nastavni materijal je bio raznovrstan i svrsishodan.</i>					
Korištenje raznovrsnih i relevantnih primjera/ilustracija	-	+/-	+	0	
<i>Nastavnik povezuje nastave sadržaje s primjerima iz prakse, drugim kolegijima te prijašnjim znanjima i iskustvima studenata. Nastavnik daje zadatke koji omogućuju primjenu naučenih znanja i vještina.</i>					
Aktivno uključivanje studenata u nastavu	-	+/-	+	0	
<i>Nastavnik potiče sve studente na uključivanje u nastavu. Nastavnik postavlja pitanja koja potiču na razmišljanje te sluša studentske odgovore. Studenti postavljaju pitanja nastavniku te odgovaraju na pitanja nastavnika.</i>					
Ozračje nastavnog sata	-	+/-	+	0	
<i>Nastavnik se prema studentima odnosi s poštovanjem i prihvaćanjem. Studenti poštuju pravila ponašanja. Nastavnik učinkovito reagira na neprihvatljiva ponašanja studenata.</i>					
Efikasno održavanje studentske pažnje	-	+/-	+	0	
<i>Studenti sudjeluju u nastavi sa zanimanjem.</i>					
Povratna informacija (kratak komentar)					
Što je u nastavnom satu bilo najbolje?					
Koji se aspekti nastavnog sata zahtijevaju poboljšanje?					
Ime i prezime nastavnika koji je proveo procjenu					

- studentima predstavlja nastavnika u funkciji opažača
- **Neposredno nakon opažanja nastavnik ispunjava *Obrazac za samorefleksiju***

14 Obrazac za samorefleksiju

Sastavnica					Studijski program				
Akademska godina					Kolegij				
Nastavnik koji je proveo opažanje									
Oblik nastave		P	S	V	Datum opažanja				
Procijenite u kojoj je mjeri svako navedeno obilježje bilo zastupljeno tijekom Vašeg predavanja									
					slabo	moglo je biti bolje	dobro	nije primjenjivo	
Usklađenost s izvedbenim nastavnim planom					-	+/-	+	0	
Poznavanje teme i sadržaja nastavnoga sata					-	+/-	+	0	
Struktura nastavnoga sata					-	+/-	+	0	
<i>Postoji plan nastavnog sata kojeg sam se držala/o. Cilj (ishod učenja) nastavnog sata je jasno naveden. Na satu se izmjenjuju različite aktivnosti. Svaka nastavna aktivnost dobiva odgovarajuću količinu vremena. Nastavni sat je bio adekvatno ispunjen aktivnostima (nije bilo „praznog hoda“).</i>									
Jasnoća predavanja					-	+/-	+	0	
<i>Govorila/o sam jasno i dovoljno glasno. Davala/o sam jasne upute za rad i postavljala/o jasna pitanja. Korištena terminologija je razumljiva svim studentima.</i>									
Djelotvorno korištenje nastavnoga materijala					-	+/-	+	0	
<i>Adekvatno su korištena vizualna pomagala i/ili ploča. Nastavni materijal je bio raznovrstan i svrsishodan.</i>									
Korištenje raznovrsnih i relevantnih primjera/ilustracija					-	+/-	+	0	
<i>Povezivala/o sam nastavne sadržaje s primjerima iz prakse, drugim kolegijima te prijašnjim znanjima i iskustvima studenata. Primijenila/o sam zadatke koji omogućuju primjenu naučenih znanja i vještina.</i>									
Aktivno uključivanje studenata u nastavu					-	+/-	+	0	
<i>Poticala/o sam sve studente na uključivanje u nastavu. Postavljala/o sam pitanja koja potiču na razmišljanje te slušala/o studentske odgovore. Studenti su mi postavljali pitanja te odgovarali na moja pitanja.</i>									
Ozračje nastavnoga sata					-	+/-	+	0	
<i>Prema studentima sam se odnosila s poštovanjem i prihvaćanjem. Studenti poštuju pravila ponašanja. Učinkovito sam reagirala/o na neprihvatljiva ponašanja studenata.</i>									
Efikasno održavanje studentske pažnje					-	+/-	+	0	
<i>Studenti sudjeluju u nastavi sa zanimanjem.</i>									
Akcijski plan za unapređivanje rada (ispuniti nakon follow- up susreta)									
Aktivnost					Rok		Indikator učinjenog		
Ime i prezime opažanog nastavnika									

15 Povratna informacija- „*follow-up*” susret

- ▶ Unutar 3 dana od opažanja
- ▶ **Provodi se NAKON što je opažani nastavnik ispunio obrazac za samorefleksiju**

16 Povratna informacija- „*follow-up*” susret

- ▶ Razgovor o opažanju odvija se u ozračju suradnje i kolegijalne podrške s ciljem razmjene specifičnih i konstruktivnih povratnih informacija
- ▶ Opažač daje povratnu informaciju uvažavajući **načela »konstruktivne kritičnosti«**:
  - deskriptivna i specifična:
    - opisno – **ne** vrijednosno – utemeljeno na opažanjima koja omogućuju konstruktivan razgovor
    - specifično – **ne** općenito
  - usmjerena je na ponašanje koje se može mijenjati, a ne na osobu

- ▶ Nakon opažanja nastave, samorefleksije opažanog nastavnika i razgovora o opažanoj nastavi, nastavnici ispunjavaju **Obrazac kratkog očitovanja o provedenoj suradničkoj procjeni**
- ▶ Zajednički komentar o opažanom satu- potpisuju oba nastavnika
- ▶ Plan daljnjih aktivnosti (poboljšanje i održavanje kvalitete nastave; dinamika budućih suradničkih procjena)

Obrazac kratkog očitovanja

Sastavnica						
Studijski program						
Kolegij						
Akadska godina				Datum opažanja		
Opažani nastavnik						
Oblik nastave	P	S	V		Veličina grupe	
<p>S ciljem unapređenja kvalitete visokoškolske nastave na temelju povratne informacije od drugog nastavnika provedena je suradnička procjena.</p> <p>Ispitani su slijedeći pokazatelji kvalitete nastavnog rada: izvedbeni nastavni plan, poznavanje teme i sadržaja nastavnog rada, struktura nastavnog sata, jasnoća predavanja, djelotvorno korištenje nastavnog materijala, korištenje raznovrsnih i relevantnih primjera/ilustracija, adekvatno uključivanje studenata u nastavu, efikasno održavanje studentske pažnje.</p> <p>Nakon provedene suradničke održan je <i>follow-up</i> susret te je opažani nastavnik izradio samorefleksiju.</p> <p>Procijenjena kvaliteta nastavnog rada je: slaba dobra izvrsna (zaokružiti odgovarajuću vrijednost)</p> <p>Nije potrebna/potrebna je (prekrižiti nepotrebno) provedba drugog opažanja.</p>						
Datum						
Ime i prezime nastavnika koji je proveo opažanje						
Potpis nastavnika koji je proveo opažanje						
Potpis opažanog nastavnika						

19 Izdavanje potvrde za izbor u zvanje

- ▶ Obrasci kratkog očitovanja se proslijeđuju Odboru za kvalitetu (*Centru za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija i komunikacijskih vještina*)
- ▶ Odbor za kvalitetu sastavnice izdaje **Potvrdu o sudjelovanju u suradničkoj procjeni** nastave temeljem Kratkog očitovanja o provedenoj suradničkoj procjeni
- ▶ Za potrebe izbora u zvanje izdaje se zajednička (jedna) potvrda na temelju sudjelovanja u suradničkoj procjeni i pozitivnoj ocjeni studentskih evaluacija

- **Uvid** u obrasce korištene u postupku procjene, osim nastavnika koji su sudjelovali u postupku, može imati:
- Centar za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija i komunikacijskih vještina
  - Odbor za upravljanje i unapređenje kvalitete na sastavnici
  - pročelnik katedre na kojoj nastavnik obavlja nastavnu djelatnost,
  - prodekan za nastavu i
  - dekan/ pročelnik odjela

Preporuka na razini Sveučilišta u Rijeci da suradnička procjena:

- ▶ jedan od uvjeta za napredovanje
- ▶ potrebno je imati najmanje jednu takvu procjenu u 5 godina između napredovanju